
ANTAGNA TEXTER

P9_TA(2023)0081

Förbindelserna mellan EU och Armenien

Europaparlamentets resolution av den 15 mars 2023 om förbindelserna mellan EU och Armenien (2021/2230(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan¹, som i alla delar trädde i kraft den 1 mars 2021,
- med beaktande av det gemensamma arbetsdokumentet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 17 maj 2022 om rapporten om genomförandet av partnerskapet med Armenien (SWD(2022)0154),
- med beaktande av uttalandet av den 6 oktober 2022 efter fyrpartsmötet mellan president Alijev, premiärminister Pasjinjan, president Macron och ordförande Michel,
- med beaktande av uttalandet av den 19 november 2020 från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik på Europeiska unionens vägnar om Nagorno-Karabach,
- med beaktande av Internationella domstolens avgöranden av den 7 december 2021 i målen mellan Armenien och Azerbajdzjan,
- med beaktande av Internationella domstolens avgöranden av den 22 februari 2023 om tillämpningen av den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering (Armenien mot Azerbajdzjan och Azerbajdzjan mot Armenien),
- med beaktande av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen),
- med beaktande av Europadomstolens dom av den 26 maj 2020 i målet Makuchyan och Minasyan mot Azerbajdzjan och Ungern (17247/13), som vann laga kraft den 12 oktober 2020,
- med beaktande av det arbete som utförs av Minskgruppens medordförande inom

---

¹ EUT L 23, 26.1.2018, s. 4.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE),

- med beaktande av det gemensamma arbetsdokumentet från avdelningarna av den 2 juli 2021 ”Recovery, resilience and reform: post 2020 Eastern Partnership priorities” (SWD(2021)0186),
- med beaktande av indexet för det östliga partnerskapet 2021,
- med beaktande av rapporterna från Europarådets europeiska kommission mot rasism och intolerans (ECRI), särskilt dess fjärde landsrapport om Armenien, publicerad den 4 oktober 2016, och dess slutsatser om genomförandet av rekommendationerna avseende Armenien, publicerade den 10 september 2019,
- med beaktande av Europarådets parlamentariska församlings resolution 2418 ”Alleged violations of the rights of LGBTI people in the Southern Caucasus” (påstådda kränkningar av hbt-personers rättigheter i Sydkaukasien) av den 25 januari 2022,
- med beaktande av rapporten från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter efter hennes besök i Armenien den 16–20 september 2018, offentliggjord den 29 januari 2019,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 18 mars 2020 *Det östliga partnerskapet efter 2020: Ökad resiliens – ett östligt partnerskap som fungerar för alla* (JOIN(2020)0007),
- med beaktande av den ekonomiska planen och investeringsplanen som offentliggjordes den 2 juli 2021,
- med beaktande av kommissionens fleråriga vägledande program för Armenien (2021–2027),
- med beaktande av resultatet av det fjärde mötet i partnerskapsrådet EU–Armenien den 18 maj 2022,
- med beaktande av det valobservatörsuppdrag som utfördes av OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) och dess slutrapport av den 27 oktober 2021 om det tidigare lagda parlamentsvalet i Armenien den 20 juni 2021,
- med beaktande av EU:s färdplan för samarbete med det civila samhällets organisationer 2021–2027,
- med beaktande av sin resolution av den 4 juli 2018 om utkastet till rådets beslut om ingående, på unionens vägnar, av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan¹,
- med beaktande av sin rekommendation av den 19 juni 2020 till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor

---

¹ EUT C 118, 8.4.2020, s. 43.

och säkerhetspolitik om det östliga partnerskapet inför toppmötet i juni 2020¹,

- med beaktande av sina tidigare resolutioner, särskilt de av den 13 september 2012 om Azerbajdzjan: fallet Ramil Safarov², av den 15 april 2015 om hundraårsminnet av det armeniska folk mordet³, av den 20 maj 2021 om krigsfångar efter den senaste konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan⁴, av den 10 mars 2022 om förstörelse av kulturarvet i Nagorno-Karabach⁵, av den 8 juni 2022 om säkerhet i det östliga partnerskapets område och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikens roll⁶, av den 18 januari 2023 om genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken – årsrapport 2022⁷ och av den 19 januari 2023 om de humanitära konsekvenserna av blockaden i Nagorno-Karabach⁸,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikes frågor (A9-0036/2023), och av följande skäl:
  - A. I mer än tre decennier har konflikten i Nagorno-Karabach liksom Azerbajdzjans inbrytning nyligen på armeniskt suveränt territorium lett till att tiotusentals människor har dödats och sårats, till enorm förstörelse och till att hundratusentals människor har fördrivits. Konflikten i Nagorno-Karabach har ännu inte fått någon lösning.
  - B. Uppskattningsvis är fortfarande omkring 4 500 azerbajdzjaner och armenier försvunna och hundratusentals människor är internflyktingar efter den första konflikten i Nagorno-Karabach på 1990-talet.
  - C. Enligt avtalet om eldupphör av den 9 november 2020 har parterna åtagit sig att stanna kvar i de positioner de var i den dagen, utbyta krigsfångar och andra fångar och häva blockaden av alla ekonomiska förbindelser och transportförbindelser i regionen.
  - D. Trepartsavtalet av den 9 november 2020, som lades fram efter det 44 dagar långa krig som startades av Azerbajdzjan 2020, har inte till fullo genomförts och vapenvilan kränks gång på gång, vilket leder till ännu fler förluster i döda och sårade. 44-dagarskriget ledde till att 3 825 personer på den armeniska sidan dödades eller sårades och till att 203 personer, däribland civila, fortfarande är försvunna.
  - E. I september 2022 attackerade Azerbajdzjan tre provinser i Armenien: Gegharkunik, Syunik och Vayots Dzor. Enligt de armeniska myndigheterna ledde attacken till att 220 km² av armeniskt suveränt territorium ockuperades, att 201 personer, både civila och militära, dog och att 27 personer fortfarande är försvunna.
  - F. De armeniska myndigheterna bedömer att granatbeskjutningen av civila mål och civil infrastruktur drabbade 36 samhällen, 192 hus, två skolor, en läkarmottagning, tre pensionat samt kraft- och rörledningar. Detta utgör en uppenbar kränkning av

---

¹ EUT C 362, 8.9.2021, s. 114.

² EUT C 353 E, 3.12.2013, s. 148.

³ EUT C 328, 6.9.2016, s. 2.

⁴ EUT C 15, 12.1.2022, s. 156.

⁵ EUT C 347, 9.9.2022, s. 198.

⁶ EUT C 493, 27.12.2022, s. 70.

⁷ Antagna texter, P9_TA(2023)0009.

⁸ Antagna texter, P9_TA(2023)0012.

Armeniens territoriella integritet och folkrättsliga normer som förbjuder angrepp på civil infrastruktur.

- G. Azerbajdzjans militära insatser kom efter det att de azerbajdzjanska myndigheterna gjort oroväckande uttalanden om att de betraktar Republiken Armeniens territorium som de azerbajdzjanska förfädernas mark och efter att de hotat med att använda våld. Sedan december 2022 har den civila trafiken längs Latjinkorridoren mellan Armenien och Nagorno-Karabach varit stängd, något som har fått negativa konsekvenser för leveranserna av livsmedel och andra viktiga förnödenheter och tjänster till regionen.
- H. Den 22 februari 2023 utfärdade Internationella domstolen ett avgörande enligt vilket Azerbajdzjan ska vidta alla åtgärder som står till dess förfogande för att säkerställa obehindrad rörlighet för personer, fordon och last längs Latjinkorridoren i båda riktningarna.
- I. Europadomstolen beslutade den 16 september 2022 att dess interimistiska åtgärd av den 29 september 2020, där parterna uppmanas att fullgöra sina åtaganden enligt Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, även när det gäller krigsfångar, fortfarande är i kraft och är tillämplig på de aktuella händelserna.
- J. Det finns trovärdiga rapporter, inklusive videoinspelningar, om att armeniska krigsfångar och andra fångar har utsatts för utomrättsliga avrättningar, påtvingade försvinnanden och skändning av döda. Internationella domstolen beslutade den 7 december 2021 att Azerbajdzjan har en skyldighet, och bekräftade den 12 oktober 2022 denna skyldighet att ”se till att alla personer som tillfångatagits i samband med konflikten 2020 och som fortfarande hålls fängslade skyddas från våld och kroppsskada och säkerställa deras säkerhet och likhet inför lagen”. Det har också dykt upp videor som visar påstådda krigsförbrytelser mot azerbajdzjaner under kriget 2020.
- K. Trots att de azerbajdzjanska myndigheterna frigivit några armeniska krigsfångar är ett okänt antal krigsfångar, både militära och civila, fortfarande frihetsberövade i Azerbajdzjan under okända förhållanden.
- L. EU har förbundit sig att främja ett säkert, stabilt, fredligt och välmående Sydkaukasien till gagn för alla människor som lever i regionen och är berett att spela en aktiv roll som opartisk medlare i framförhandlandet av en hållbar fredslösning och som pålitlig partner.
- M. EU stöder en fredlig lösning av olösta regionala konflikter med diplomatiska medel.
- N. Efter fyrpartsmötet mellan president Alijev, premiärminister Pasjinjan, president Macron och ordförande Charles Michel den 6 oktober 2022 i Prag utplacade EU den 20 oktober 2022 en tillfällig övervakningskapacitet längs den armeniska sidan av den internationella gränsen mot Azerbajdzjan i syfte att övervaka, analysera och rapportera om situationen i regionen, vilket varade till den 19 december 2022. Den 23 januari 2023 beslutade EU att inrätta ett civilt uppdrag i Armenien. EU-uppdraget i Armenien inleddes den 20 februari 2023.
- O. Armenien och Azerbajdzjan lade fram förslag om villkoren för ett fredsfördrag som reglerar ländernas mellanstatliga förbindelser. Ländernas politiska ledare enades nyligen om att intensivifiera det omfattande arbetet för att gå vidare med utkastet till text.

- P. Resultatet av konflikten 2020 i och omkring Nagorno-Karabach traumatiserade det armeniska samhället och försatte landet i en djup politisk kris. Landet höll därefter ett extra parlamentsval under 2021. Valkampanjen blottlade en djup polarisering som avspeglades i den hårdföra retoriken. Valresultatet minskade inte de politiska spänningarna, som ytterligare underblåstes av Armeniens säkerhetsutmaningar.
- Q. En hållbar normalisering av förbindelserna mellan Armenien och Azerbajdzjan kräver att allt våld upphör, att alla de orsaker som ligger till grund för konflikten reds ut, i synnerhet att rättigheterna och säkerheten för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach garanteras, och att alla de avtal som ingåtts mellan de Armenien och Azerbajdzjan genomförs fullt ut för att säkerställa långsiktig stabilitet i de bilaterala förbindelserna och i regionen som helhet. Ett sådant mål kan endast uppnås om myndigheterna i Armenien och Azerbajdzjan kan garantera fredlig samexistens och respekt för minoriteters rättigheter.
- R. De väpnade konflikterna mellan Armenien och Azerbajdzjan har fått katastrofala följder för det kulturella, religiösa och historiska arvet i hela regionen.
- S. I Internationella domstolens beslut av den 7 december 2021, enligt vilket Azerbajdzjan beordrades att förhindra och bestraffa vandalism och skändning som påverkar det armeniska kulturarvet, gjordes allvarliga anklagelser avseende de azerbajdzjanska myndigheternas inblandning i förstörelsen av kyrkogårdar, kyrkor och historiska monument i Nagorno-Karabach.
- T. Armenien visade solidaritet med det turkiska folket efter den förödande jordbävningen den 6 februari 2023 genom att skicka räddningsarbetare och humanitärt bistånd. Detta historiska steg kan ytterligare bidra till en normalisering av förbindelserna mellan de båda länderna.
- U. Förbindelserna mellan EU och Armenien bygger på gemensamma värden, såsom demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, och ett gemensamt intresse för Armeniens arbete för ekonomiska och politiska reformer och regionalt samarbete, däribland inom ramen för det östliga partnerskapet. Unionens slutliga mål bör vara att stödja Armenien i dess reformprocess.
- V. Försvaret av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, bland annat genom respekt för FN:s stadga, den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, är en avgörande del av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan EU och Armenien.
- W. Människorättsförsvarare, människorättsaktivister och oberoende organisationer i det civila samhället utsätts ofta för hatpropaganda på nätet, smutskastningskampanjer och angrepp från olika högergrupper med koppling till tidigare regimer i Armenien. De saknar skydd och erkännande för det arbete de gör för samhället och de demokratiska reformerna i landet, särskilt vad gäller främjande av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen.
- X. På kvällen den 20 oktober 2022 begick ett ungt homosexuellt par i åldrarna 16 och 21 år dubbelt självmord till följd av den genomgripande diskrimineringen i det armeniska samhället, som har möjliggjorts av regeringarnas passivitet under många år när det gäller antidiskriminerings- och jämställdhetsinitiativ. Hatpropaganda spreds därefter

ostraffat i sociala medier och meddelandeappar, vilket underblåste den befintliga diskrimineringen av hbtqi-personer. Nyligen angreps ”Right Side”, en icke-statlig organisation som försvarar transpersoners mänskliga rättigheter, på sociala medier. Angriparna spred falska uppgifter, uppviglade till hat och riktade dödshot mot organisationens grundare, Lilit Martirosyan, som försvarar mänskliga rättigheter för transpersoner. Våldsamma attacker mot transkvinnor har upprepade gånger ägt rum sedan sommaren 2022. Bland annat skedde en incident i juli 2022 i Jerevan, där förövaren direktsände attacken på sociala medier och fick beröm.

- Y. Hbtqi-personers mänskliga rättigheter i Armenien nonchaleras i bästa fall och bekämpas i värsta fall aktivt av regeringen och statliga institutioner. Den regnbågskarta och det regnbågsindex som internationella sammanslutningen för lesbiska, homosexuella, trans- och intersexuella har tagit fram för Europa för 2022 visar att Armenien är ett av de länder som har störst brister i sin lagstiftning och politik för att skydda hbtqi-personer. Landet ligger på tredje plats från slutet bland alla länder i Europarådet, med samma poäng som Ryska federationen.
- Z. Europarådets parlamentariska församling antog 2022 en resolution om kränkningar av hbtqi-personers rättigheter i Sydkaukasien och riktade flera uppmaningar till myndigheterna att reformera lagstiftningen för få bukt med dessa kränkningar. Rekommendationerna återspeglar ECRI:s slutsatser från 2016. Redan 2019 drog ECRI slutsatsen att dess rekommendationer inte hade beaktats tillräckligt och att ingen av de relevanta bestämmelserna i den nya strafflagen hade antagits. Regeringens bristande svar på internationella organs rekommendationer är alarmerande.
- AA. Europadomstolen konstaterade i sin dom i målen 71367/12 och 72961/12 (Ogazenova mot Armenien) att straffrättsliga åtgärder krävs när det gäller hatpropaganda, särskilt när den vänder sig mot sexuell läggning och sexualliv. Enligt den gällande nationella lagstiftningen är det förbjudet med hatpropaganda, men det sägs alltså inte något om kopplingen mellan å ena sidan brottsoffer och å andra sidan sexuell läggning och könsidentitet, trots att detta har rekommenderats av relevanta internationella organ.
- AB. Enligt Transparency Internationals korruptionsindex har siffrorna för Armenien förbättrats med 16 procentenheter under de fem åren mellan 2016 och 2021.
- AC. Armenien har gjort betydande demokratiska förbättringar och vidtagit positiva åtgärder mot korruption. Den utlovade korruptionsbekämpningen och de rättsliga reformerna bromsades dock upp 2021 efter den politiska och ekonomiska kris som utlöstes av pandemin och den på nytt uppblående konflikten i Nagorno-Karabach.
- AD. Armenien innehar toppositionen i sitt grannskap i 2021 års demokratiindex från Economist Intelligence Unit och Reportrar utan gränsers internationella pressfrihetsindex 2022.
- AE. Armenien har förbättrat sina placeringar i Världsbankens rapport ”Women, Business and Law 2022”, 2022 års ”Global Startup Ecosystem Index Report” och 2021 års ”World Economic Forum Travel and Tourism Competitiveness Report”.
- AF. Armeniens rankning i det index för 2020–2021 som tagits fram av forumet för det civila samhället inom det östliga partnerskapet förbättrades och landet nådde toppositionen när det gäller demokrati och god samhällsstyrning. Armenien fick en positiv bedömning i rapporten ”Nations in Transit 2022” från Freedom House.

- AG. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har fått negativa följder för Sydkaukasien och har ytterligare komplicerat säkerhetsläget i regionen.
- AH. Rysslands påstådda beredskap att garantera Armeniens säkerhet har visat sig vara obefintlig, vilket framgår av bristen på reaktioner på Azerbajdzjans kontinuerliga attacker, även mot bakgrund av Armeniens försök att hänvisa till Organisationen för det kollektiva säkerhetsavtalet. De demokratiska partierna och organisationerna i det civila samhället i Armenien har börjat ifrågasätta landets medlemskap i organisationen. Ryska fredsbevarande styrkor som satts in i regionen var ovilliga och oförmögna att förhindra ytterligare attacker från Azerbajdzjan, och deras närvaro har minskat stadigt, särskilt efter det att Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina inleddes.
- AI. Armenien utsätts för desinformation från grannländerna, särskilt från ryska mediekkanaler, eftersom armeniska nyhetskanaler främst förlitar sig på ryska nyhetskällor och nyhetsbyråer.
- AJ. Armenien utsätts för azerbajdzjanska informationsinsatser, särskilt i syfte att trakassera användare av sociala medier och sprida falsk information.

Konfliktlösning och normalisering av förbindelserna mellan Armenien och Azerbajdzjan

1. Europaparlamentet anser att den väpnade konflikten om Nagorno-Karabach mellan Armenien och Azerbajdzjan, som under årens lopp har orsakat stort lidande och omfattande förstörelse, på ett betydande sätt har hindrat den socioekonomiska utvecklingen och stabiliteten i hela Sydkaukasien. Parlamentet är övertygat om att en varaktig och hållbar fred mellan Armenien och Azerbajdzjan inte kan uppnås på militär väg och genom hot om våld, utan att det krävs en omfattande politisk lösning som är förenlig med internationell rätt, inbegripet principerna i FN-stadgan, OSSE:s slutakt från Helsingfors från 1975, det vill säga icke-våld, territoriell integritet samt folkens lika rättigheter och självbestämmande, och OSSE:s Minskgrupps grundläggande principer från 2009 och alla avtal som ingåtts mellan de båda parterna, inklusive Alma Ata-förklaringen från 1991.
2. Europaparlamentet bekräftar att ett övergripande fredsfördrag för att vara effektivt måste innehålla bestämmelser som garanterar integriteten för Armeniens suveräna territorium, rättigheterna och säkerheten för den armeniska befolkning som lever i Nagorno-Karabach och andra konflikttrabbade områden samt att flyktingar och internflyktingar snabbt och säkert kan återvända hem. Parlamentet påminner om att grundorsaken till konflikten, dvs. situationen och säkerheten för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach och statusen för den tidigare autonoma regionen, fortfarande inte har lösts. Parlamentet uppmanar världssamfundet att fortsätta att uppmärksamma denna konflikt, som är en fråga om stabilitet och säkerhet i hela regionen.
3. Europaparlamentet fördömer skarpt Azerbajdzjans storskaliga militära aggression i september 2022 mot flera mål på Armeniens suveräna territorium, vilket utgjorde ett allvarligt brott mot avtalet om eldupphör och stod i strid med tidigare åtaganden, bland annat åtaganden som gjorts som en del av EU-ledda samtal. Parlamentet fördömer militära inbryningar på internationellt erkänt armeniskt territorium sedan maj 2021. Parlamentet påminner om att detta kommer efter kränkningar av Republiken Armeniens territoriella integritet som rapporterades i maj och november 2021. Parlamentet kräver att alla styrkor återgår till de positioner som de hade den 9 november 2020 och betonar

att den senaste aggressionen i september inte har någon direkt koppling till den långvariga konflikten om Nagorno-Karabach. Parlamentet uppmanar att Armeniens territoriella integritet måste respekteras fullt ut i linje med folkrätten och FN-stadgan, och uppmanar därför de azerbajdzjanska myndigheterna att omedelbart dra sig tillbaka från alla delar av Armeniens territorium och att släppa de krigsfångar som står under landets kontroll. Parlamentet uppmanar EU att mer aktivt engagera sig i lösandet av konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan. Parlamentet betonar att båda sidor måste respektera principen om territoriell integritet, som är avgörande för freden i regionen.

4. Europaparlamentet fördömer den pågående blockaden av Latjinkorridoren, som förvärrar den humanitära krisen i Nagorno-Karabach. Parlamentet fördömer den dödliga incidenten mellan Azerbajdzjan och armenier i Nagorno-Karabach den 5 mars 2023, som ledde till flera dödsfall och återigen äventyrade processen för att upprätta fred mellan de båda länderna. Parlamentet uppmanar Azerbajdzjan att avlägsna alla hinder som står i vägen för den säkra fria rörligheten längs korridoren i enlighet med vad som fastställs i trepartsavtalet av den 9 november 2020. Parlamentet uppmanar Armenien och Azerbajdzjan att ta itu med alla frågor som rör Latjinkorridoren genom dialog och samråd med alla inblandade parter.
5. Europaparlamentet beklagar djupt de betydande förlusterna av människoliv, de omfattande skadorna och den stora förstörelsen. Parlamentet noterar särskilt att attacken i september 2020 ledde till att nästan 300 människor miste livet, därav 210 armeniska militärer och civila, och till att minst 7 600 civila fördrevs från de armeniska provinserna Vayots Dzor, Syunik och Gegharkunik enligt den armeniska ombudsmannens kansli.
6. Europaparlamentet uppmanar Armenien och Azerbajdzjan att till fullo genomföra trepartsavtalet om eldupphör av den 9 november 2020 i alla dess aspekter och fördömer Azerbajdzjan för dess regelbundna kränkningar av vapenvilan. Parlamentet betonar behovet av att påskynda diskussionerna om det framtida fredsfördraget, ta itu med de bakomliggande orsakerna till konflikten och avhålla sig från alla åtgärder som skulle kunna leda till ytterligare upptrappning. Parlamentet påminner om att genomförandet av artikel 9 i avtalet om eldupphör av den 9 november 2020 inte får strida mot Republiken Armeniens territoriella integritet och suveränitet.
7. Europaparlamentet uppmanar båda parterna att utan dröjsmål genomföra åtgärder för att förbereda sina respektive befolkningar på att leva sida vid sida i fred, inbegripet åtgärder för att öka de direkta personkontakterna. Parlamentet framhåller det akuta behovet av att båda parter, i synnerhet de azerbajdzjanska myndigheterna, avhåller sig från fientlig retorik eller åtgärder som kan uppfattas som uppvigling till hat eller regelrätt våld eller som stöd för straffrihet, eller som riskerar att undergräva ansträngningarna att skapa och främja en atmosfär som leder till förtroende och försoning, samarbete och varaktig fred. Parlamentet betonar det akuta behovet av ökade och trovärdiga förtroendeskapande åtgärder för att motverka de långvariga problemen med polarisering, bristande förtroende, hatpropaganda och annan provocerande retorik.
8. Europaparlamentet uppmanar Armenien och Azerbajdzjan att inrätta en mekanism för övergångsrättvisa som en förtroendeskapande åtgärd för att uppnå varaktig fred och försoning och erkänna båda sidors lidande, med mandat att fastställa vad som har hänt försvunna personer, att återlämna krigsfångar och att arbeta för att fastställa historiska sanningar som bygger på en faktisk bedömning av händelserna under den väpnade konflikten som inleddes 1988. Parlamentet föreslår att medlemmar av den akademiska

världen, oberoende journalister och civilsamhällesaktivister från båda sidor ska delta i denna mekanism. Parlamentet rekommenderar att EU stöder och bidrar till att underlätta detta arbete tillsammans med andra organ såsom FN, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer.

9. Europaparlamentet påminner om att EU:s upplevt passiva hållning under och omedelbart efter kriget 2020 gav andra regionala aktörer, exempelvis Ryssland, Iran och Turkiet, möjlighet att öka sitt inflytande i regionen. Parlamentet framhåller att en mer aktiv förebyggande europeisk diplomati skulle ha kunnat bidra till att förhindra ett sådant resultat. Parlamentet stöder därför kraftfullt initiativet från Europeiska rådets ordförande Charles Michel att sammankalla bilaterala möten mellan Armeniens och Azerbajdzjans ledare i Bryssel och att medla vid dessa möten, och uppmuntrar det arbete som EU:s särskilda representant för Sydkaukasien och för krisen i Georgien gör på plats. Parlamentet betonar vikten av ett fortsatt kraftfullt engagemang från EU:s sida och ett EU-lett medlingsformat för att förhindra ytterligare attacker och få till stånd en fredlig lösning på konflikten.
10. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och Europeiska utrikestjänsten att öka insatserna för att blåsa nytt liv i och effektivt bidra till en fredlig lösning av denna konflikt, bland annat genom stöd till stabilisering, återanpassning efter konflikten, återuppbyggnad och förtroendeskapande åtgärder.
11. Europaparlamentet uppmanar regeringarna i båda länderna att fullt ut delta i utarbetandet av ett omfattande och ömsesidigt godtagbart fredsfördrag som bör ta upp säkerheten för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach, internflyktingarnas återvändande och skyddet av det kulturella, religiösa och historiska arvet. Parlamentet välkomnar i detta avseende mötena mellan de båda ländernas utrikesministrar den 30 september 2022 i Genève och den 8 november 2022 i Washington D.C.
12. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av gränsdragningskommissionerna för Azerbajdzjan och Armenien och noterar de inledande diskussionerna om gränsdragningsarbetet. Parlamentet välkomnar gränsdragningskommissionernas tredje möte den 3 november 2022 i Bryssel och uppmanar med kraft EU att noga följa upp denna process. Parlamentet uppmanar båda sidor att slutföra gränsdragningsarbetet och underteckna ett fredsfördrag så snart som möjligt samt att samarbeta för att slutföra minröjningsprocessen.
13. Europaparlamentet välkomnar den överenskommelse som nåddes vid fyrpartsmötet mellan president Alijev, premiärminister Pasjinjan, president Macron och ordförande Charles Michel den 6 oktober 2022 inom ramen för Europeiska politiska gemenskapens möte i Prag om att sända ut ett civilt EU-uppdrag bestående av 40 övervakningsexperter under två månader, vilket upphörde den 19 december 2022, till den armeniska sidan av gränsen mot Azerbajdzjan för att stödja det förtroendeskapande arbetet genom att övervaka efterlevnaden av avtalet om eldupphör och stödja gränskommissionernas arbete.
14. Europaparlamentet välkomnar inledandet av Europeiska unionens civila uppdrag i Armenien inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, vars syfte är att bidra till att öka säkerheten i regionen genom att minska antalet incidenter i konflikttrabbade områden och gränsområden i Armenien, att minska riskerna för den del av befolkningen som lever i sådana områden och därmed bidra till en normalisering

av förbindelserna mellan Armenien och Azerbajdzjan på plats, samtidigt som det ökar EU:s synlighet i regionen. Parlamentet välkomnar Armeniens beredvillighet att underlätta för uppdraget på sitt territorium och uppmanar Azerbajdzjan att tillåta att EU-uppdraget finns på plats även på den azerbajdzjanska sidan av gränsen. Parlamentet begär att gränsdragningsarbetet ska underlättas internationellt av EU och/eller OSSE för att säkerställa trovärdighet, rättvisa och hållbarhet.

15. Europaparlamentet upprepar behovet av att komma överens om och med fredliga medel genomföra transporter och kommunikationer mellan Azerbajdzjans västra delar och den autonoma republiken Nachitjevan, på ett sätt som inte inkräktar på Armeniens territoriella integritet. Parlamentet insisterar på att formerna för godstransporter på denna rutt måste avtalas bilateralt mellan Armenien och Azerbajdzjan. Parlamentet konstaterar att öppnandet av stängda regionala transport- och kommunikationslänkar kommer att innebära en betydande möjlighet för socioekonomisk utveckling i hela Sydkaukasien.
16. Europaparlamentet välkomnar EU:s humanitära stöd till den konfliktdrabbade befolkningen i och omkring Nagorno-Karabach och dess ledande roll när det gäller stöd till humanitär minröjning i de konfliktdrabbade områdena. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ytterligare finansiering och stöd till minröjningsinsatser, inbegripet utrustning, utbildning och riskutbildning. Parlamentet efterlyser ytterligare minröjningssamarbete med experter från EU:s medlemsstater och icke-statliga organisationer.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka EU:s bistånd till människor i nöd, underlätta genomförandet av mer ambitiösa förtroendeskapande åtgärder och främja interreligiös och interetnisk dialog, skydda minoriteters rättigheter och stärka de direkta personkontakterna mellan medborgare i syfte att lägga grunden för en hållbar och fredlig samexistens. Parlamentet efterlyser gemensamma lösningar för att fördrivna befolkningsgrupper ska kunna återvända under säkra förhållanden.
18. Europaparlamentet konstaterar att Rysslands aggression mot Ukraina har skapat flera utmaningar för Armenien när det gäller säkerhet och ekonomisk utveckling och att den också har medfört stora samhällskonsekvenser till följd av både den massiva tillströmningen av ryska medborgare i landet och den indirekta inverkan på den armeniska ekonomin som förorsakats av de internationella sanktionerna mot Ryssland. Parlamentet uppmanar EU att hjälpa Armenien att mildra de ekonomiska och sociala konsekvenserna av denna händelseutveckling.
19. Europaparlamentet föreslår att det ska skapas en tillfällig internationell mekanism för garantier för säkerheten och skyddet för den armeniska befolkningen och alla återvändande i Nagorno-Karabach.
20. Europaparlamentet betonar vikten av internationell medling med tanke på den betydande maktobalansen mellan parterna, och EU:s särskilt viktiga roll i detta sammanhang för att säkerställa en rättvis överenskommelse och se till att rättigheterna för befolkningen i Nagorno-Karabach skyddas.
21. Europaparlamentet begär att internationella humanitära organisationer ska beviljas tillträde till Nagorno-Karabach, särskilt FN, och påminner om att endast Internationella rödakorskommittén för närvarande har tillträde till regionen, vilket är otillräckligt för att en korrekt bedömning ska kunna göras av villkoren och behoven för den befolkning

som lever där.

22. Europaparlamentet uttrycker oro över närvaron av så kallade ryska ”fredsbevarande styrkor” och deras potentiella inverkan på den politiska utvecklingen i Sydkaukasien och framtiden för regionens reformagenda.
23. Europaparlamentet konstaterar att de ryska styrkornas fredsbyggande mandat löper ut om tre år och att nya fredsbevarande styrkor därför bör säkerställas på plats. Parlamentet betonar att detta måste vara ett internationellt fredsbevarande uppdrag.
24. Europaparlamentet är fortsatt allvarligt oroat över vad som har hänt de armeniska krigsfångar och civila fångar som greps under och efter konflikten och som fortfarande olagligen hålls som fångar i Azerbajdzjan. Parlamentet välkomnar att några av dem har frigivits. Parlamentet fördömer domarna mot och det fortsatta frihetsberövandet av de 33 bekräftade krigsfångarna och civila fångarna. Parlamentet understryker att fångslandet av dem strider mot alla uppmaningar från världssamfundet, inklusive Europaparlamentet, att frige alla återstående krigsfångar och civila fångar. Parlamentet påminner om att både Armenien och Azerbajdzjan är parter i Genèvekonventionen (III) angående krigsfångars behandling, där det stipuleras att krigsfångar alltid måste behandlas humanit och att de utan dröjsmål måste frigges och skickas hem efter att de aktiva fiendligheterna upphört. Parlamentet beklagar dock att man fortfarande inte vet vad som har hänt med över 200 armenier, däribland 20 civila, som försvann under kriget 2020 och var de befinner sig. Parlamentet noterar att FN:s arbetsgrupp för frågor som rör påtvingade försvinnanden har inlett förfaranden och begärt information från Azerbajdzjan när det gäller minst 18 saknade personer. Parlamentet uppmanar alla sidor att tydliggöra vad som hänt med de försvunna personerna och var de befinner sig och att behandla döda kroppar med värdighet. Parlamentet begär än en gång att samtliga återstående fångar omedelbart och villkorslöst ska frigges, inbegripet de som togs till fånga under de militära sammandrabbningar som nyligen ägde rum, och att de ska behandlas i enlighet med internationell humanitär rätt.
25. Europaparlamentet fördömer i skarpast möjliga ordalag de fall där armeniska militärer, däribland kvinnor, och åtta obeväpnade armeniska krigsfångar torterades, stympades och dödades av azerbajdzjanska väpnade styrkor i september 2022. Parlamentet beklagar djupt att förövarna filmade dessa avskyvärda handlingar och själva lade ut dem på sociala medier. Parlamentet noterar rapporter från människorättsgrupper, särskilt en rapport från Human Rights Watch, där denna handling klassificeras som en krigsförbrytelse. Parlamentet begär att det ska göras en fullständig, oberoende och opartisk utredning för att man ska kunna fastställa vilka som bär ansvaret och ställa dem till svars för sina handlingar.
26. Europaparlamentet fördömer alla fall av tortyr och påtvingade försvinnanden, liksom misshandel och skändning av kroppar. Parlamentet kräver att de azerbajdzjanska myndigheterna ser till att den utredning som landets militära åklagarmyndighet inledde den 2 oktober 2022 är transparent och effektiv och leder till att de ansvariga soldaterna och befälhavarna ställs till svars. Parlamentet noterar i detta sammanhang att ingen information om detta hittills har tillgängliggjorts. Parlamentet uppmanar samtidigt de armeniska utredande myndigheterna att fortsätta utredningen av de filmer från 2020 som visar azerbajdzjanska soldater som påstås ha utsatts för krigsförbrytelser och att identifiera förövarna och ställa dem till svars.
27. Europaparlamentet insisterar på att båda staterna enligt internationella

överenskommelser är skyldiga att genomföra oberoende, snabba, offentliga och effektiva utredningar och att lagföra alla trovärdiga anklagelser om grova överträdelser av Genèvekonventionerna och andra kränkningar av folkrätten samt krigsförbrytelser, i syfte att säkerställa att de ansvariga ställs till svars och att offren får upprättelse.

28. Europaparlamentet fördömer att armeniska och azerbajdzjanska kulturella, religiösa och historiska tillgångar har förstörts sedan konflikten i Nagorno-Karabach inleddes. Parlamentet uppmanar Azerbajdzjan och Armenien att avhålla sig från att ytterligare förstöra eller försumma det kulturella, religiösa och historiska arvet eller ändra dess ursprung och att i stället sträva efter att bevara, skydda och främja denna rika mångfald. Parlamentet begär att ansvar ska utkrävas för sådana handlingar. Parlamentet betonar att förstörelsen av kulturarvet ökar spänningarna och hatet mellan länderna och bidrar till destabiliseringen av regionen och därmed undergräver de insatser som har gjorts i de bilaterala samtalen som nyligen hållits. Parlamentet förespråkar att skadade platser ska återställas i enlighet med Unescos standarder och angivelser och efterlyser ett ökat deltagande från det världssamfundets sida i bevarandet av det kulturella och religiösa arvet i regionen. Parlamentet beklagar djupt att Unesco-uppdraget inte har kunnat besöka regionen trots att det har gått två år sedan avtalet om eldupphör undertecknades den 9 november 2020. Parlamentet uppmanar Armenien och Azerbajdzjan att fullt ut samarbeta med Unesco och att utan dröjsmål göra det möjligt och underlätta för dess uppdrag att besöka båda länderna, utan några på förhand ställda villkor. Parlamentet noterar Armeniens uttalade beredvillighet att ta emot ett sådant uppdrag.
29. Europaparlamentet uppmuntrar till ökade bilaterala kontakter mellan Armeniens och Azerbajdzjans politiska myndigheter. Parlamentet understryker den roll som det civila samhället i båda länderna spelar för att förbättra förbindelserna mellan de båda länderna. Parlamentet betonar behovet av att samråda och samarbeta med det civila samhället och människorättsförsvarare, i synnerhet i frågor som rör försoning och humanitärt bistånd, liksom vikten av hållbar finansiering och möjligheten för sådana organisationer att utföra sitt arbete utan restriktioner. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att stödja de civilsamhällesorganisationer i Armenien och Azerbajdzjan som faktiskt bidrar till försoning.

Utrikes- och säkerhetspolitik

30. Europaparlamentet stöder en normalisering av förbindelserna mellan Armenien och Turkiet, vilket gynnar försoning, regional stabilitet och säkerhet liksom socioekonomisk utveckling, och välkomnar de framsteg som hittills gjorts, bl.a. återupptagandet av flygningar mellan de två länderna. Parlamentet efterlyser ett snabbt genomförande av de överenskommelser som nåtts av de särskilda representanterna. Parlamentet påminner om att det tidigare försöket att normalisera förbindelserna mellan Armenien och Turkiet genom undertecknandet av 2009 års protokoll misslyckades på grund av att Turkiet ensidigt stödde Azerbajdzjan och beslutade att konflikten i Nagorno-Karabach måste lösas om Turkiet skulle öppna gränsen och upprätta diplomatiska förbindelser med Armenien. Parlamentet uppmanar båda sidor att delta i arbetet i god tro och utan förhandsvillkor och uppmanar EU att aktivt stödja denna process. Parlamentet hoppas att detta kan bidra till en normalisering av förbindelserna i Sydkaukasien. Parlamentet uppmuntrar än en gång Turkiet att erkänna det armeniska folkmordet i syfte att bana väg för verklig försoning mellan de turkiska och armeniska folken och att fullt ut respektera sina skyldigheter att skydda det armeniska kulturarvet.
31. Europaparlamentet påminner om att klausulerna i Fördragsorganisationen för kollektiv

säkerhet varken aktiverades under kriget 2020 eller i september 2022, trots att Armenien krävde att så skulle ske. Parlamentet uppmuntrar Armenien att, för att säkerställa ett bättre skydd av landets suveränitet och territoriella integritet, överväga möjligheten att diversifiera sina partnerskap och potentiella säkerhetsallianser med sina regionala och euroatlantiska partner, eftersom dess långvariga beroende av Ryssland och dess allierade i Fördragsorganisationen för kollektiv säkerhet har visat sig vara otillräckligt.

32. Europaparlamentet noterar Irans intresse av att förhindra uppförandet av nya transportförbindelser mellan den autonoma republiken Nachitjevan och Azerbajdzjans västra delar, i enlighet med överenskommelsen i avtalet om eldupphör av den 9 november 2020, och att det skulle få stor inverkan på utsikterna till ett fredsavtal om Iran lyckades i sitt uppsåt. Parlamentet uppmärksammar de armeniska myndigheterna på riskerna med att samarbeta med den iranska auktoritära regimen, som utöver andra brott och kränkningar även levererar militär utrustning som används av Ryssland i anfällskriget mot Ukraina.
33. Europaparlamentet stöder Armeniens ansträngningar för att använda den parlamentariska församlingen Euronest som ett viktigt forum för politisk dialog med grannländerna, och uppmuntrar därför Armenien att fortsätta att utnyttja det fullt ut.

Demokratiska reformer, rättsstatsprincipen och god samhällsstyrning

34. Europaparlamentet välkomnar att alla delar av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet trädde i kraft den 1 mars 2021 och att Armenien har förbundit sig att genomföra det. Parlamentet understryker att avtalet utgör en ram inom vilken EU och Armenien kan samarbeta inom en rad olika områden, till exempel när det gäller att stärka demokratin, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna, bidra till ekonomisk tillväxt och främja sektoriellt samarbete. Parlamentet välkomnar att den armeniska regeringen ser detta avtal som en strategisk plan för centrala reformer i Armenien. Parlamentet lovordar Armenien för att ha genomfört omfattande reformer och en grundlig demokratiseringsprocess under de senaste åren och för att därmed ha intagit en tät position vad gäller demokrati i regionen. Parlamentet är medvetet om att kommissionen och den höga representanten har tillerkänt Armenien status som en fullvärdig demokrati i 2022 års rapport om genomförandet av partnerskapet med Armenien.
35. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som Armenien har gjort när det gäller genomförandet av färdplanen för det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan EU och Armenien. Parlamentet uppmanar partnerskapsrådet EU–Armenien att bedriva ett nära samarbete om genomförandet av pågående och framtida reformer. Parlamentet noterar att Armenien i september 2022 hade slutfört eller höll på att genomföra åtgärderna inom ramen för 2019, 2020, 2021 och 2022 års tidsfrister i färdplanen för det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet.
36. Europaparlamentet konstaterar att Armenien på ett framgångsrikt sätt bekämpat brottslighet och korruption, och att landet nu därför är ett av de säkraste länderna i regionen.
37. Europaparlamentet välkomnar det tidigare lagda parlamentsvalet som ägde rum 2021, vilket bekräftade demokratins styrka i Armenien och befolkningens stöd för reformagendan. Parlamentet uppmuntrar regeringen till att fortsätta att genomföra reformer, trots det svåra internationella läget och landets utmaningar, för att stärka de

demokratiska institutionerna, rättsstatsprincipen och rättsväsendets oberoende. Parlamentet upprepar att EU är den största givaren som stöder Armeniens reformprocess och att EU tillämpar en incitamentbaserad strategi med ”mer för mer” och ”mindre för mindre” i sitt bistånd.

38. Europaparlamentet uppmuntrar Armenien att fortsätta sina ansträngningar för att genomföra reformer och stärka demokratin, rättsstatsprincipen och en god samhällsstyrning och uppskattar de framsteg som redan har gjorts. Parlamentet uppskattar de framsteg som Armenien har gjort vad gäller genomförandet av den nationella strategin för rättsliga reformer och reformer av rättsväsendet och den nationella strategin mot korruption liksom omfattande konstitutionella reformer, och uppmanar Armenien att vidta de åtgärder som behövs för att bättre skydda de mänskliga rättigheterna, särskilt kvinnors rättigheter och minoriteters rättigheter, däribland hbtqi-personer. Parlamentet noterar rapporterna från vissa icke-statliga organisationer och företrädare för oppositionen som visar på den potentiella risken för en tillbakagång på åtminstone vissa områden. Parlamentet uppmanar med kraft regeringen att göra synliga framsteg inom dessa områden. Parlamentet uppmanar Armenien att fortsätta samarbetet med EU om genomförandet av reformer, och uppmanar EU att öka stödet inom dessa områden, särskilt det tekniska stödet och utbytet av sakkunskap.
39. Europaparlamentet uppmanar alla politiska aktörer i landet att fortsätta att genomföra de nödvändiga reformerna för att stärka rättsstatsprincipen, mediefriheten och rättsväsendets oberoende, och att samtidigt säkerställa full respekt för demokratiska principer och mänskliga rättigheter.
40. Europaparlamentet beklagar det polariserande språk som ofta används av politiska motståndare och de destruktiva försöken från vissa Rysslandsanknutna politiska grupper att störa fredsprocessen mellan Armenien och Azerbajdzjan.
41. Europaparlamentet noterar de ambitiösa polisreformer som Armeniens regering har genomfört med omfattande stöd från EU och som syftar till att skapa en säkrare miljö och öka förtroendet mellan allmänheten och polisen, särskilt inrättandet av Armeniens nya patrullenhet och det planerade inrättandet av ett inrikesministerium.
42. Europaparlamentet begär att den omfattande utredningen av påstådda fall av polisvåld mot demonstranter, journalister, oppositionella och aktivister slutförs.
43. Europaparlamentet understryker det civila samhällets viktiga roll för att utforma och genomföra grundläggande reformer. Parlamentet understryker den viktiga roll som icke-statliga organisationer och människorättsaktivister spelar för skyddet av demokrati och mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar den armeniska regeringen att ytterligare stärka sitt samarbete med civilsamhällesorganisationer och att införa lagstiftning för att bättre skydda människorättsförsvarare. Parlamentet uppmanar EU:s delegation och medlemsstaternas representationer i Armenien att öka sitt stöd till det civila samhället och till människorättsförsvararnas arbete. Parlamentet uppmanar den armeniska regeringen att inleda gemensamma insatser för att motverka desinformation riktad mot aktörer i det civila samhället och människorättsaktivister som syftar till att undergräva deras roll i arbetet med att stödja och främja demokrati.

Respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter

44. Europaparlamentet betonar att ett mål i artikel 1 i det omfattande och fördjupade

partnerskapsavtalet mellan EU och Armenien är att stärka samarbetet på området med frihet, säkerhet och rättvisa i syfte att stärka rättsstatsprincipen och respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Parlamentet understryker betydelsen av mediefrihet, yttrandefrihet och mötesfrihet för att upprätthålla en levande demokrati. Parlamentet är bekymrat över förekomsten av desinformation och hårdför retorik, bl.a. mot marginaliserade grupper. Parlamentet uppmanar med kraft myndigheterna att kategoriskt upprätthålla alla mänskliga rättigheter som fastställs i Europakonventionen, särskilt när de berör utsatta grupper såsom kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer.

45. Europaparlamentet påminner om att kampen mot diskriminering är en hörnsten i de demokratiska systemen. Parlamentet anser att övergången till demokrati i Armenien innebär en möjlighet att stärka människorättssystemet. Parlamentet påminner om att Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter uppmanade regeringen att snabbt inta en ståndpunkt och anta flera rättsliga reformer. Parlamentet anser att myndigheterna förfogar över alla rekommendationer för att göra framsteg i fråga om mänskliga rättigheter, och begär att dessa rekommendationer genomförs.
46. Europaparlamentet välkomnar de förbättringar av mediefriheten i Armenien som rapporterats i det internationella pressfrihetsindexet 2022. Parlamentet uppmanar de nationella myndigheterna att fortsätta att genomföra reformer för att förbättra mediefriheten i landet. Parlamentet betonar att mediemiljön i landet visserligen är diversifierad, men att den också kännetecknas av polarisering och av medieägarnas inflytande över det redaktionella innehållet. Parlamentet är bekymrat över fall av hatpropaganda och fysiskt våld mot journalister.
47. Europaparlamentet är oroat över de ständiga ryska desinformationskampanjerna i Armenien som sprider sig till armeniska medier och till sociala medieplattformar och som riktar sig mot EU och väst i allmänhet. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att samarbeta med de armeniska myndigheterna för att bekämpa desinformation, särskilt genom att öka stödet till oberoende medier i landet och till insatser för att utbilda mediesektorn, förbättra mediesektorns mångfald och bidra till ökad mediekompetens i Armenien.
48. Europaparlamentet uppmanar den armeniska regeringen att avhålla sig från att använda åtgärder som begränsar yttrandefriheten och mediefriheten och att samtidigt motverka utländsk inblandning, däribland desinformation. Parlamentet insisterar på ett ökat samarbete med olika intressenter kring lagar som påverkar mänskliga rättigheter, demokratisering och medier.
49. Europaparlamentet betonar behovet av att förbättra situationen vad gäller jämställdhet, kvinnlig representation och likabehandling av kvinnor på alla nivåer inom politiken och ekonomin och i samhället samt bekämpning av könsrelaterat våld och våld i hemmet. Parlamentet uppmanar Armenien att ratificera Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Parlamentet beklagar att kvinnors politiska deltagande fortfarande är lågt trots införandet av könskvoterade kandidatlistor.
50. Europaparlamentet framhåller konfliktens särskilda inverkan på kvinnor och marginaliserade grupper, inklusive den utsatta situationen för kvinnor som flytt från de konflikttrabbade områdena och ökningen av våld i hemmet efter det senaste kriget, liksom utestängningen av kvinnor från den officiella fredsprocessen. Parlamentet

uppmanar Armeniens regering, liksom internationella medlare, att undanröja hinder för kvinnors deltagande och systematiskt inkludera kvinnliga experter och kvinnliga människorättsförsvarare i alla samråd.

51. Europaparlamentet välkomnar Armeniens framsteg och prioritering av agendan för kvinnor, fred och säkerhet inom ramen för landets nationella politik och program, i syfte att säkerställa kvinnors politiska och offentliga deltagande på alla beslutsnivåer, kvinnors egenmakt och främjandet av jämställdhet. Parlamentet noterar att Armeniens antagande av den andra nationella handlingsplanen för genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet är avgörande för att befästa Armeniens insatser för att motverka alla former av våld mot kvinnor och flickor i konflikter och bidra till ytterligare jämställdhetsintegrering i styrningen av säkerhetssektorn.
52. Europaparlamentet betonar betydelsen av icke-diskriminering på grundval av sexuell läggning och könsidentitet och att förbättringar på detta område i stor utsträckning skulle gynna Armeniens demokratiska utveckling och bidra till att främja skyddet av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet beklagar dock att Armenien släpar efter när det gäller att försvara hbtqi-personers rättigheter, och är oroad över situationen i landet. Parlamentet uppmanar de armeniska myndigheterna att upprätthålla och främja hbtqi-personers rättigheter och att förebygga och bekämpa hbtqi-fobi, social utestängning, stigmatisering och alla former av diskriminering av hbtqi-personer i sin lagstiftning, och uppmanar EU att stödja Armenien i denna process.

Ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser

53. Europaparlamentet noterar att den bilaterala handeln mellan EU och Armenien har ökat under de senaste tio åren. Parlamentet uppmanar Armenien, EU och dess medlemsstater liksom europeiska företag och investerare att vidta nödvändiga åtgärder för att ytterligare stärka sina ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser.
54. Europaparlamentet noterar att Armenien sedan den 1 januari 2022 inte längre omfattas av det allmänna preferenssystemet och den särskilda stimulansordningen för hållbar utveckling och gott styre (GSP+). Parlamentet uppmanar Armenien att bygga vidare på de handelsframgångar som möjliggjordes av förmånstullarna i det allmänna preferenssystemet och GSP+ och att dra full fördel av de möjligheter som det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet erbjuder.
55. Europaparlamentet noterar den potential som den ekonomiska planen och investeringsplanen har för att hjälpa Armenien att få till stånd en hållbar, dynamisk och motståndskraftig ekonomi. Parlamentet välkomnar de framsteg som Armenien har gjort i genomförandet av flaggskeppsinitiativ.

Sektorielt samarbete

56. Europaparlamentet välkomnar undertecknandet av avtalet om inrättande av ett gemensamt europeiskt luftfartsområde den 15 november 2021, och uppmanar medlemsstaterna att säkerställa en snabb ratificering.
57. Europaparlamentet välkomnar undertecknandet i september 2021 av avtalet om strategiskt samarbete med Europol och de betydande framsteg som gjorts i förhandlingarna om undertecknande av ett avtal med Eurojust.

58. Europaparlamentet välkomnar att Armenien anslöt sig till det europeiska migrationsnätverket som observatör i oktober 2022.
59. Europaparlamentet välkomnar Armeniens associering till Horisont Europa, EU:s forsknings- och innovationsprogram för 2021–2027, som gör det möjligt för armeniska forskare, innovatörer och forskningsenheter att stärka partnerskapen med sina motsvarigheter i EU, och välkomnar Armeniens framgångsrika samarbete med programmet Erasmus+.
60. Europaparlamentet välkomnar att Armenien har anslutit sig till programmet Kreativa Europa 2021–2027, vilket kommer att stärka Armeniens kulturella och kreativa sektorer och stärka dess insatser för att bli mer inkluderande, digitalt och hållbart.
61. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att erkänna de framsteg som Armenien gjort under de senaste åren när det gäller att genomföra avtalen om viseringslättnader och återtagande och att inleda en dialog om viseringsliberalisering med Armenien för att stödja direkta personkontakter, närmare bilaterala band och reformframsteg.
62. Europaparlamentet upprepar sin oro över att det föråldrade kärnkraftverket Metsamor fortfarande är i drift. Parlamentet begär att det snabbt ska antas en färdplan eller handlingsplan för stängning och säker avveckling av kärnkraftverket, med beaktande av behovet av att ersätta dess energikapacitet, inbegripet med förnybara energikällor, för att säkerställa Armeniens energitrygghet och hållbara utveckling, i överensstämmelse med bestämmelserna i det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet. Parlamentet välkomnar besöket av IAEA:s generaldirektör i Armenien i oktober 2022 och uppmanar Armeniens tillsynsmyndighet för kärnteknik att främja det ömsesidiga samarbetet och att till fullo utnyttja IAEA:s stöd. Parlamentet uppmanar med kraft Armenien att vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att kärnkraftverket Metsamor uppfyller de internationella normerna för att säkerställa trygg och säker drift åtminstone under den nödvändiga övergångsperioden till dess att lämpliga ersättningsalternativ är fullt operativa och energitryggheten garanteras.
63. Europaparlamentet välkomnar de åtgärder som Armenien redan vidtagit när det gäller den gröna omställningen och landets åtagande att minska utsläppen med 40 % fram till 2030. Parlamentet uppmanar Armenien att ytterligare engagera sig i arbetet med att bekämpa klimatförändringarna i linje med Parisavtalet och behovet av att skydda miljön. Parlamentet uppmanar Armenien att höja sina utsläppsminskningmål inom ramen för sitt nationellt fastställda bidrag för att återspegla landets åtagande och goda resultat när det gäller att minska utsläppen.
64. Europaparlamentet uppmanar de armeniska myndigheterna att vidta viktiga åtgärder för att snabba på utvecklingen av förnybar energi, öka energieffektiviteten och diversifiera energikällorna, med beaktande av att importen av naturgas från Ryssland fortfarande utgör över 80 % av Armeniens gasimport och med hänsyn tagen till det bilaterala samarbetet mellan Armenien och Iran om energiutbyte.

o

o o

65. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament samt Armeniens regering och parlament.